

ACOLLIMENT LÍNGÜÍSTIC EN DONES NOUINGUDES

ANNEXOS

Arantxa Serra i Masramon

Treball Final de Grau

Tutora: Esther Fatsini

Grau en Educació Social

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic

10 de maig del 2013

Continguts

Annex 1.....	2
Annex 2.....	6
Annex 3.....	9
Annex 4.....	13
Annex 5.....	20

ANNEX 1

Guions entrevistes

Guió preguntes coordinadora dels tallers

Sobre el projecte:

- Quins són els seus objectius.
- Quan es van començar les activitats i perspectives de futur.
- Quines altres activitats es fan.
- Quin paper té el català dintre el projecte.
- Quins beneficis té.
- Si es coordinen amb altres serveis

Sobre els tallers de mares:

- Com s'escullen els temes.
- Quines són les seves principals participants.
- Com informen dels tallers.
- Si ha notat millores a l'hora de parlar català de la mares nouvingudes.
- Hi ha comunicació amb la professora de les classes de català.
- Quins beneficis creu que aporta aquesta activitat a les seves participants i a l'escola.

Guió entrevista professora de català

Per conèixer les participants:

- Saber si treballen.
- Són dones que per venir a Catalunya es van acollir el reagrupament familiar.
- Assisteixen a les classes per voluntat pròpia o per obligació.
- Quines millores creus que ha aporten les classes a les seves participants.

Sobre les classes:

- Quin nivell de català ofereixen.
- Quants anys fa que es fan.
- Quina diferència hi ha amb les classe del Centre de Normalització Lingüística.

Relació amb altres activitats o entitats:

- Es coordinen amb el centre de Normalització Lingüística.
- Com s'assabenten les dones de les classes.
- Hi ha comunicació amb la coordinadora dels tallers de mares.

Guió entrevistes mares nouvingudes

Sobre elles mateixes:

- Si treballen o no i si volen fer-ho o no.
- Si van arribar a Catalunya pel reagrupament familiar.
- Participen en altres activitats com hobbies, associacions o cursos.

Sobre les classes de català i els tallers:

- Com es que van decidir anar a classes de català i/o participar en els tallers de dones.
- En les classes i tallers han fet noves amistats.
- Els hi agrada com fa les classes la professora.
- Com es van assabentar de les classes i/o tallers.
- Perquè assisteixen els tallers per la temàtica de la dinàmica o perquè s'ho passen bé.
- Hi van cada dijous o només quan poden o quan fan una activitat que els hi agrada.

El català:

- Des de que participen a les classes i/o tallers han notat alguna millorar en parlar i entendre català.
- A part de l'escola en quins llocs més parlen en català (veïns, comerços, família...)
- Quan parlen català amb gent catalanoparlant els reben millor.
- Les altres mares dels tallers parlen amb elles català o castellà.
- Els seus fills parlen català entre ells.

- Des de que assisteixes a les classes comprens millor el què t'explica la professora dels teus fills.

ANNEX 2

Ítems a tenir en compte a l'hora d'observar

A les classes de català:

- Relació entre la professora i les alumnes: cordial, amiatat o autoritària.
- Actitud de les alumnes a la classe.
- Relació entre les alumnes:
 - Hi ha vincles d'amiatat.
 - Tan sols són companyes de classe.
 - S'agrupen per país de procedència.
 - Hi ha algun conflicte.
- Metodologia:
 - Quins continguts es transmeten (vocabulari, normativa, expressions...)
 - En quin grau treballen la llengua oral i en quin la llengua escrita.
 - Les alumnes poden parlar la seva llengua materna.
 - Les alumnes poden assistir amb els seus fills a classe.
 - La professora utilitza suports (imatges, fitxes...) per transmetre els continguts.
- Adaptació a les necessitats de les alumnes:
 - Flexibilitat horària.
 - Poden assistir amb els seus fills, en edat no escolar, a la classe.
 - Els continguts es poden utilitzar en la dia a dia.
- Paper del català:
 - Quin nivell tenen de català les alumnes.
 - Tenen vergonya de parlar-lo.
 - Nivell de català que tenen les classes.
- Característiques de les alumnes:
 - Edat.
 - País de procedència.

A la porta de l'escola:

La relació que s'estableix entre les alumnes de la classe i la relació que s'estableix entre les participants dels tallers de mares. Observar:

- Hi ha grupets i quines característiques tenen (edat, país de procedència...)
- Hi ha relació d'amistat: van a buscar els fills juntes, es queden a parlar després de recollir els seus fills...
- Es saluden o no entre elles.

Els tallers de mares:

- Relació entre la coordinadora i les participants, vertical o horitzontal.
- Relació entre les participants:
 - Es fan grupets.
 - Es creen vincles d'amistat.
 - Relació de companyerisme.
- Dinàmica dels tallers:
 - Actitud de les participants.
 - S'adapta a les necessitats, al ritme i els desitjos de les dones.
 - Es respecte que les dones nouvingudes parlin entre elles amb la seva llengua materna.
- Paper del català:
 - Les dones nouvingudes s'atreveixen a parlar el català.
 - Les dones catalanoparlants es dirigeixen en castellà a les dones nouvingudes.
- Característiques de les participants:
 - Edat.
 - País de procedència.

ANNEX 3

Edat:

De la teva família qui està treballant actualment? (es pot marca més d'una opció)

Tu El teu home El teu fill
La teva filla Lla teva mare El teu pare

En el cas que tinguis feina contesta la següent pregunta:

- **Parlar català et va ajudar a aconseguir feina?**
 - Sí
 - No
 - Indiferent, no va tenir importància.

En el cas que no tinguis feina contesta aquesta pregunta:

- **Vols aconseguir tenir un lloc de treball?**
 - Sí
 - No

A part dels tallers de mares participes en alguna altre activitat: (es pot marcar més d'una opció)

- Estudiar (Carrera universitària, mòdul de grau superior, curs de cuina...)
 - Què: _____
- Hobby (gimnàstica, música, ioga,lectura...)
 - Quin: _____
- En alguna associació?
 - AMPA
 - Associació de veïns.
 - Associació de dones.
 - Altres:

Els teus fills parlen català entre ells?

- Sí
- No

En cas que sí, tu els entens quan parlen entre ells en català?

- Sí
- No

Utilitzo el català amb: *(es pot marcar més d'una opció)*

- Els veïns.
- Per anar a comprar a les botigues i supermercats.
- Per parlar amb la meva família.
- Per saludar els pares i mares dels altres nens quan vaig a buscar els meus fills a l'escola.
- Les amigues.
- El professor o la professora dels teus fills.
- Per saludar els pares i mares quan vaig a recollir el meus fills a les extraescolars que fan.
- Els amics i coneguts de la família.
- Els companys i companyes de feina.

Les persones catalanes em miren millor si veuen que parlo català?

- Sí
- No
- Penso que no té importància.

ANNEX 4

Graelles de categorització de les observacions

Observació de les classes de català

Durada: mes de gener del 2013

Horari:

- dimarts de les 11 hores a les 12 hores.
- divendres de les 15 hores a les 16:30 hores.

Categoria	Observació
Continguts	<ul style="list-style-type: none">• Es treballa molt el vocabulari. Cada dia una temàtica: els oficis, el transport, el comerç....• Cada temàtica s'adapta a temes quotidians perquè així elles puguin parlar. Per exemple els animals quins es poden cuinar i quins no, aprofita per preguntar com els cuinen i quins els hi agrada més, o els transports, es parlar de quins utilitzen per anar a Barcelona o a Marroc i quin són més ràpids, més cars i més còmodes.• Es treballen frases fetes com la presentació, donar les gràcies o salutacions. Aquelles frases que els poden anar bé pel dia a dia en els comerços, a l'escola quan vagin a deixar els seus fills o entre els veïns.• També es treballa a partir de cançons infantils, ja que els nens les canten i elles no les comprenen.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none">• Tot el què es treballa a classes es fa de manera oral, elles després han de fer la fitxes escrita a casa per deures. Les alfabetitzades fan fitxes relacionades amb la temàtica: el transport, els animals... Les d'alfabetització fan lletres. Dona més importància a parlar.• La primera part de la classe es treballen amb fitxes i amb imatges. A les fitxes hi ha les imatges que utilitza la professora per explicar el vocabulari. Així elles poden veure millor del què parlar la professora, i les que saben escriure fer-se apunts. La segon part de la classe és conversa, hi ha diferents nivells de català dintre la mateixa classe. La professora fa preguntes a les que dominen més la llengua i a les que s'inicien és més repetició del què ella diu.
Dinàmica	<ul style="list-style-type: none">• Tot i tenir uns continguts concrets per les classes, si sorgeix un altre tema d'interès a la classe aquests es deixen a part i

es parlar del tema que les alumnes tenen dubtes. Per exemple l'euro per recepta, elles no entenien perquè havien de pagar-ho i la professora els hi va explicar i ho van comentar entre totes.

- Flexibilitat horària, les classes es fan en horari escolar quan les mares tenen els fills a l'escola i poden venir. A més les classes s'acaben o a la una del migdia o a les cinc de la tarda que és quan els nens acaben i els poden recollir. Així aprofiten el viatge d'haver vingut a classes de català per recollir els nens.
- Les classes tenen dues hores de durada, no obstant d'aquestes dues hores se'n aprofita una per fer classe. Les alumnes no solen ser puntuals van arribant per tandes i quan arriben es saludin i es posin a parlar entre ells i amb la professora, a part la professora també sempre les deixa sortir quinze minuts abans perquè tinguin una estona per parlar elles abans de recollir els fills.
- Les dones que tenen infants que encara no poden anar a l'escola porten els porten a la classes. L'aula queda plena de cotxes, en un classe es van haver de deixar cotxets a fora de l'aula perquè poder-hi cabre totes.
- S'emporten deures a casa i els hi entreguen a la professora perquè els hi corregeixi. Així practiquen la part escrita també i aprenent escriure.
- Sovint parlen entre ells en marroquí. La professora no penalitza aquest fet, tan sols els hi recorda mitjançant la broma que estan a classes de català. A més, quan treballen el vocabulari la professora els i demana les paraules amb marroquí i ella les repeteix, és un fet que els hi fa gracia a les alumnes i riuen.
- Solen arribar o marxar amb grupets, per tant, dintre la classes s'estableixen afinitats. Tan pot ser que assisteixin a les classes perquè hi van les amigues que tenen a fora de l'escola o s'hagin creat aquestes afinitats a partir d'assistir a les classes.
- Les dones solen seure el mateix lloc sempre i amb la mateixa persona el costat. Les que tenen més dificultat i es van canviant són les que venen amb cotxet que han d'escollir un lloc on puguin estar amb el cotxet.
- La relació amb la professora és de respecte i cordialitat, algunes d'elles després de vacances de Nadal li van portar detalls per agrair-li les classes. Sempre que arriben van a fer-li dos petons i li pregunten com esta i parlen una estona.
- La majoria de dones s'atreveixen a parlar, veus que tenen vergonya perquè només fan que riure perquè no saben si ho han dit bé. No obstant, hi ha un nombre reduït de dones que no parlen gaire tan joves com grans. Però la professora les fa

	<p>parlar en a totes, encara que sigui poquet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es corregeixen entre elles quan s'equivoquen i s'ajuden a l'hora de parlar. • Són acollidores, quan he arribat amb miren i m'han saludat com a les altres amb dos petons i un bon dia. Després curioses m'han preguntat qui era i que hi feia allà. • La professora no està estàtica davant la classes es va movent per l'aula per parlar amb cada alumna i per ensenyar les fitxes de més a prop i comprovar que hagin comprés la paraula. • La professora parla tota l'estona amb català, no utilitza el castellà. En tot cas fa que les alumnes que tenen més vocabulari de català els hi diguin a les altres la paraula amb marroquí per comprovar que ho han entès.
<p>Característiques alumnes</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dones de procedència marroquina. • Totes porten vel. • No totes són mares de infants de l'escola, també hi ha familiars, amigues o dones que viuen a prop de l'escola. • Diferents edats entre uns vint-i-nou a uns cinquanta set. • Les dones grans solen arribar soles a les classes, en canvi, les dones joves solen arribar en grup.
<p>Nivell de català</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Algunes d'elles parlen mig castellà i mig català. • Hi ha diferents nivells de català i l'edat no importa. Hi havia dones més grans que tenien una bona fluïdesa parlant i noies joves que quasi no parlaven perquè no en sabien. • En la classe d'alfabetització hi ha dones que tot i no saber escriure tenen un bon nivell de català parlat. És a dir, comprenen el què la professora explica i els pregunta, tenen més vocabulari i el seu parlar no només es basa amb paraules soltes sinó que ja formulen frases • La majoria de dones alfabetitzades tenen un nivell de comprensió del què la professora diu, no obstant a l'hora de parlar hi ha diferències. Algunes ja tenen un català fluid, amb molt vocabulari i conjugant temps verbals. D'altres tan sols saben construir frase, però encara no dominen els temps verbals.

Observació tallers de mares

Durada: mes de gener del 2013

Horari: dijous de les 15 hores a les 16:45 hores

Categoria	Observació
Dinàmica dels tallers	<ul style="list-style-type: none">• Segons el taller hi ha més assistència o menys, depenent de la temàtica. Hi ha mares més compromeses les quals hi assisteixen sempre i d'altres tan sols si els interessa el taller.• Es col·loquen en rotllana per fer l'explicació, escoltar la mare o dona que organitza el taller, després segons l'activitat es queden en cercle o es reparteixen per la sala per fer les activitat. No obstant sempre intenten col·locar les taules on treballar juntes i totes assentades el costat per afavorir la comunicació.• Són acollidores, quan arribar alguna persona nova totes es presenten i intenten ajudar a la persona perquè entri en la dinàmica.• L'horari s'adapta a l'horari escolar, i les mares que tenen nadons o infants que no els poden portar a l'escola els porten els tallers.• Durada dues no obstant, sempre sol se una hora i quart perquè el principi sempre es gasten quinze o vint minuts per esperar que totes les dones arribin i els aprofiten per saludar-se i parlar entre elles. A més cap el final sorgeixen temes de conversa que fa que les dones no estiguin pel taller sinó fent tertúlia.• Les mares que assisteixen habitualment són de diferents procedències, sobretot catalanes i marroquines.• Entre elles sempre parlen del grup de mares, per referir-se a qualsevol participant és una mare. No es qualifica per mare autòctona o mare nouvinguda.• Quan es fan cursos per exemple d'informàtica, la majora de mare són nouvingudes.• A l'hora de recollir participen totes per deixar-ho tot com estava.• Hi ha una mare que és la coordinadora dels tallers que i és sempre així les mares la tenen de referent per resoldre dubtes.
Relació entre les	<ul style="list-style-type: none">• Quan són menys dones i sobretot les que solen assistir

dones	<p>sempre es solen parlar de temes més íntims. Per exemple un dia una estava preocupada per un conflicte que tenia amb una companya de feina i es va deixar a part el taller de maquillatge per parlar sobre els conflictes que surten els llocs de treball i escoltar-se entre elles com ho havien solucionat o com els havia afectat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dins les dinàmiques es solen fer grupets sobretot per país de procedència. Menys les mares que hi assisteixen sempre que es barregen entre tot el grup a l'hora de seure. La resta sol seure el costat de les persones amb qui es relaciona més. Sobretot si assisteixen de tan en tan els tallers venen acompanyades. • Entre totes les mares es saluden i s'ajuden a les activitats, es resolen dubtes i es fan preguntes. Per exemple quan fan manualitats o quan fan cuina.
Espai on es parla català	<ul style="list-style-type: none"> • La llengua vehicular dels tallers és el català, tot es fa en català. • A vegades la mare que dirigeix la dinàmica fa barreges entre el català i el castellà perquè no domina totalment en castellà. És el cas de les mares que procedeixen d'un país llatinoamericà. • Dones marroquines que no comprenen el català sempre solen venir acompanyades d'una o més dones que entenguin el català i la puguin ajudar en el cas de no comprendre alguna cosa. • Les mares catalanes es dirigeixen sempre en català a les mares no catalanoparlants. • Quan el grup de dones marroquines sol ser nombrós, de tan en tan entre elles parlen el marroquí, però tan sols per fer-se alguna broma o aclariment. A la resta de mares no els hi importa aquest fet. • Hi ha dones que no dominen gaire el català i parlen poc, just la salutació quan els hi fan alguna pregunta. • Hi ha dones novingudes amb un bon nivell de català i participen molt més, parlen i fan bromes. A part algunes d'elles també han dirigit tallers. Una mare procedent de Polònia va dur un taller de maquillatge o una dona marroquina un taller de dolços.

Observació porta de l'escola

Durada:

- Setmana del 14 al 18 de gener del 2013
- Setmana del 11 al 15 de febrer del 2013

Categoria	Observació
Actitud i relació de les alumnes i les participants els tallers.	<ul style="list-style-type: none">• Les mares de procedència marroquina solen arribar en grup. Les mateixes relacions d'amistat que s'estableixen a les classes o els tallers. I també s'esperen per marxar juntes.• Algunes mares participants els tallers de procedència catalana parlen durant estona, són grupets més petits de una o dues dones.• Entre totes les alumnes i les participants dels tallers es saluden. En situacions que alguna dona arriba sola i es troba amb una altre participant o companya de classe parlen duran l'estona que esperen els fills.• Les mares novingudes que dominen poc la llengua tan sols saluden amb un hola o bon dia. Els hi fa més vergonya.

ANNEX 5

Transcripció entrevista professora de les classes de català

Data: 12/03/2013

Durada: 45 minuts

Lloc: aula on fan les classes de català

1) Quants anys fa que l'escola ofereix classes de català?

Vam començar a partir del projecte Fem Escola Fem Comunitat(pensa) l'any 2008-2009. Amb persones voluntàries. Abans però ja sabia fet algun curs des del Consorci de Normalització Lingüística, però es va deixar de fer, no va tenir èxit.

2) Quants anys fa que fas classes de català per persones adultes? Sempre n'has fet en aquesta escola o d'altres llocs?

Quan vaig acabar les oposicions, vaig estar 2 cursos a la campanya d'alfabetització per immigrants de la resta de l'estat i durant 2 o 3 cursos més també de manera voluntària, vaig fer classes d'alfabetització per mares i pares dels alumnes que tenia, però en aquells anys no es parlava de fer català a l'escola tan com ara. Des de moltes AMPAs s'ofereix aquest servei per facilitar que la gent immigrant aprengui català.

3) Creus que ha augmentat la demanda de cursos de català durant aquests cinc anys?

Jo penso que sí! A part que des de la Generalitat se li dona molta importància i ara se'n fa molta propaganda, i més, amb lo de la independència. Per viure a Vic, bé, a Osona, és necessari parlar català. És la llengua que utilitzem aquí, per tot, per anar a comprar, per fer tràmits, els nens a l'escola.... a tot arreu.

4) Les classes són exclusives per dones o els homes també hi poden accedir?

No ens hi hem trobat mai! No han manifestat mai el seu interès. Aquestes classes van començar perquè les dones ho van demanar. Suposo que sí fos el cas que els homes volguessin fer classes ens ho plantejaríem com ho organitzaríem, no ens hi negaríem.

5) Les dones assisteixen per voluntat pròpia o venen derivades per alguna entitat pública?

Aquests cursos depenen de la mateixa escola, tot i que n'hi ha que tenen els fills en altres escoles i com que tenen interès i en el seu moment no ho feien en la seva escola, van començar amb les seves amigues. Per tant vénen animades per les mestres i per les mateixes companyes.

6) Les dones s'assabenten de les classes per les mestres?

Sí, més o menys. L'escola ho comunica a través dels nens. Després també hi ha mestres que en fan bastanta publicitat i entre les mateixes dones s'ho fan saber. Clar! Això és una cosa que va bé per els mestres de l'escola perquè si aprenent el català tindran més facilitat per poder-se comunicar amb elles i per altre banda les mateixes dones. Les dones que venen ho fan saber a seves amigues o altre mares de la classe del seu fill que no ho saben, perquè en ells els hi ha anat bé i consideren que a les altres mares també els hi anirà bé.

7) i s'ha d'insistir perquè les mares assisteixin a les classes?

No què va! són elles les que quan comença el curs demanen quan comencen les classes i s'apunten tan aviat com els comuniquen que ja poden fer-ho.

8) Recomanes a les dones que assisteixin els tallers que es porten a terme els dijous per les mares?

En general aprofitem aquestes classes per comunicar tot el que s'organitza a l'escola per les famílies. Molts cops no és que no vulguin assistir sinó que no els hi arriba la informació i s'hi ho treballem aquí entenen l'activitat i poden demanar dubtes. A més també les animes a participar, i de vegades s'animen tres o quatre i així hi van juntes i no els hi fa tanta por.

9) Hi ha alguna o algunes dones que faci més de dos anys que assisteixen a les classes?

Sí; n'hi ha que vénen des del principi. Eren analfabetes i ara ja són capaces de llegir i escriure, no coses molt extenses però sí notes. Algunes d'aquestes quan han arribat a cert nivell les hem derivat als cursos que imparteix el Consorci de Normalització Lingüística. Així ella pot seguir avançant, ja que aquí fem nivells molt bàsics d'acolliment, sobretot per motivar que parlin.

10) Així us coordineu amb el Centre de Normalització lingüística?

Sí sempre que ens cal, ja sigui per tema de portar alguna alumna o de material per fer les classes.

11) Hi ha alumnes que prefereixen aprendre el castellà abans que el català?

Algunes ho pregunten però els expliquem que quan acabem amb el català ja pensarem amb el castellà.

12) Per què creus que passa que volen aprendre primer el castellà?

Suposo que pensen que amb el castellà els hi serà més útil si mai han de marxar a la resta d'Espanya, algunes d'elles han passat per un altre país abans d'arribar aquí. Els seus marits no tenen feina fixa i sovint els truca un familiar que ha trobat una feina per ell i marxen cap allà. A part, gent autòctona quan parla amb elles ho fa amb castellà i és la primera llengua que senten. Hi ha alumnes que expliquen que tots els seus veïns parlen en castellà.

13) Penses que aprendre el català els pot ajudar a trobar feina?

Sí, és lo que hem parlat abans en aquesta comarca has de saber el català. Tot i que hi ha llocs de treball que no necessites parla català com les fabriques. Una alumna que havia tingut primer va treballar a la fabrica i després es va apunta a les classes de català.

14) Saps quantes d'elles treballen?

La majoria no treballen....(pensa) alguna neteja alguna casa o escala, però cobra en negra, no és amb contracte.

15) Creus que és per la dificultat de no parlar l'idioma?

Pot ser un factor, però crec que la majoria de dones que assisteixen a les classes no busquen feina tampoc. Excepte en casos concrets he sentit cap dona que digués que buscava feina o que volia treballar, totes estan pendents de la feina de l'home. Fins hi tot ara que moltes tenen el marit a l'atur no he sentit en cap cas que elles busquessin feina.

16) Aquests casos que dius penses que han trobat feina gràcies a assistir aquestes classes i parlar català?

Sí, és un començament. Aquí ensenyem un català perquè elles puguin actuar en el seu dia a dia, busquem que parlin. No ensenyem un català perfecte amb totes les seves normes i aquest és el que necessites per treballar. Per això aquí fem els primers passos, quan arriba una dona i veus que té moltes ganes d'aprendre i perquè el seu objectiu es trobar feina a la que veiem que ha agafat una mica de nivell l'enviem cap a les classes del Centre de Normalització Lingüística perquè pugui progressar més ràpid. Com el cas que t'he explicat de la dona que treballava a la fabrica, va aprendre molt ràpid i va ser ella mateixa que va voler anar als cursos de normalització, tan sols va triar l'escola perquè li quedava prop de casa.

17) Algunes d'elles van poder venir a Catalunya pel reagrupament familiar?

Algunes no, la majoria. Excepte alguns casos com la Fàtima o la Ferida, que eren dones ja grans solteres i quan els pares se li van morir i ja no els havien de cuidar van venir aquí a viure amb algun germà o germana.

Maria moltes gràcies per aquest temps i per deixar-me venir a les classes. Ara ja tinc tota la informació.

De res! I si necessites alguna cosa més pregunta, ja tens el meu correu o em vens a veure a les classes.

Transcripció entrevista coordinadora dels tallers de mares

Data: 08/02/2013

Durada: 55 minuts

Lloc: menjador de l'escola

1) Quants anys fa que es va començar el projecte?

Aquest és el setè

2) Quan vas començar ja existia el projecte?

No, vaig començar fent de mama. Mentre estava fent de mare estava acabant la meua tesi doctoral que va sobre identitats culturals. El meu fill gran feia P4 i en aquesta edat fas més de mama.....i total! Vaig pensar; en aquesta escola li falta un projecte multicultural. Jo m'havia passat cinc anys fent un projecte de recerca sobre la multiculturalitat i diversitat i de cop no em semblava que això és reflexes a les aules. Per més inrri, vinc un dia a la reunió de cicle i li dic a la mestre l'heu fet el dia del final del Ramada, i no vindran la gent magrebina! És com si féssim la reunió el dia de Nadal. La mestre em va respondre; és igual tampoc no venen. I jo vaig pensar una cosa és que no vulguis assistir l'altre que no tinguis la oportunitat. Aquí va ser quan vaig dir prou! S'havia de crear un projecte multicultural, sinó els meus estudis no tenien cap sentit, i vaig començar el projecte "Fem escola, fem comunitat". Estar clar que un projecte així no el pots fer sol, i de seguida vaig buscar gent. Una mestra es va apuntar ràpidament i després vaig buscar gent immigrant que vingués de procedències diferents de les nostres. Què fem parlant de multiculturalitat si només els mirem com estranys sinó els hi donem veu i vot. Llavors va venir la Kadija i la Madoua i aquest va ser l'equip. Un cop vam tenir el projecte redactàvem presentar-lo a la direcció i els hi vam demanar si volien formar part de l'equip i ens van dir de seguida que sí i així vam poder començar.

3) He vist que la majoria de mares tenen els fills a cicle infantil?

Jo crec que l'escola agafa una mica aquest aire, els cursos baixos els pares s'impliquen més i quan més grans els fills ens anem desentenen. Crec que és el factor fisiològic que

els nens a infantil necessiten molt físicament, en canvi, quan es van fent grans no ens necessiten tant. La implicació amb els pares és semblant quan comencen a l'escola hi ha el factor protector que vols conèixer i participar en tot i quan es fan grans ja no ens necessiten tant i no t'impliques tant amb l'escola.

4) Els temes que es fan els tallers els escolliu entre totes o com ho feu?

El projecte fem moltes activitats, movem classes de català, parelles lingüístiques i tallers de mames. I aquest any no hem fet cap xerrada de moment, però també és una cosa que anem fent. Els tallers ja es feien i vam pensar que si els poguéssim utilitzar per la cohesió social i els vam haver de repensar. Aquests concretament havíem fet contes d'arreu del món, com era la meva escola. Aquest taller que vas venir tu van ser les mares que van decidir que volien treballar, són les mares que decideixen que volen fer. Hem folrat llibres, fer disfresses, cosir, patchwork....buuf! Moltes coses. Elles diuen tenim ganes de treballar (pensa)ara diuen la risoteràpia. Vam començar amb la cuina i a mesura que hem anat creixent decidim que volem fer. Per exemple la Henna i el maquillatge ja ho havien demanat l'any passat. Quan trobem algú que ho dirigeixi el portem a terme, vull dir, són temàtiques que a elles els hi agraden.

5) Les mares es mouen per aquesta cohesió o més per la temàtica?

Hi ha una mica de tota, n'hi ha algunes que són incondicionals. Però jo crec que els interessa el tema i aleshores es troben amb la realitat que hi ha gent de tot arreu i això agrada. Amb aquest set anys s'ha fet com una cosa natural a l'escola ja no són elles i nosaltres, en formem part tots. És tan sols el taller de mares per compartir i aprendre coses noves. Busquem aquesta naturalitat, estar bé totes juntes vivim en una realitat comuna i amb un objectiu comú l'educació dels nostres fills

6) Els cursos de català i els tallers de mares estan relacionats, tu i la mestres informeu a les mares dels cursos d'aquests tallers i a la inversa?

Tot va relacionat, el català va sortir com a necessitat quan vam començar a fer els tallers i va aparèixer la necessitat d'una mateixa llengua per poder-nos comunicar millor. Les mateixes mares ho demanàvem. El principi ens va costar perquè ja hi havia

un centre de normalització lingüística aquí Vic, però ho vam plantejar des del projecte i ens van dir que sí i ens van posar una mestre a la nostre disposició. Tot va lligat les mares que van a català solen assistir els tallers i les mares dels tallers van a català, Per exemple el dia 13 fem una xerrada conjunta totes les mares sobre l'educació, com funciona l'escola. Tu quan vas a un país diferent necessites saber com funciona aquest per facilitar-te la inserció. Per tant, tot és un pac per millorar aquesta cohesió social.

7) Noteu els canvis en el tema de la llengua, que les mares des de l'inici a ara parlen més el català?

I tant! Una llengua diuen que es tarda 10 anys aprendre si fa set anys que tenim el projecte fa 5 anys que fem català. Fins hi tot fem alfabetització. El principi notàvem que eren molt dependents o sigui necessitaven que els hi traduïssis tot, ara no! Es comuniquen amb la mestre i amb nosaltres i ens entenem, no és una comunicació fluida. Només és de batalla; el meu fill està malalt, demà que ha de portar a l'escola? Una altra cosa es fer una entrevista que els hi costa més, però l'altra dia una mestre ens va dir que havia fet una entrevista amb una mare marroquina i deu ni do el que s'havien entès. I totes dues parts estaven molt contentes.

8) A part de la cohesió quina altre és l'aportació principal del projecte?

Jo penso que sobretot lo que ha aportat és benestar per elles, perquè quan no depens del teu fill o una germana que et vingui a traduir.... la teva autoestima puja cap a munt! A més pensa que quan es poden comunicar, i a més, algunes d'elles escriuen i llegeixen el català, algunes d'elles a més també van a normalització lingüística. Que permet que quan el nen arriba a P5 i et fan portar un llibre a casa, el nen ja no et considera que la mare no el pot ajudar sinó que la mare el pot ajudar i així pot ajudar el seu fill i el fill veu que la mare li serveix, pot participar. Elles han augmentat autoestima, comunicació i autonomia. Aquest fet fa que tota la comunitat escolar es comuniqui més; tothom es saluda. Per exemple tenim les famílies enllaç i aquest fet a conscienciat molt el fet de la llengua, i molts pares i mares participin en aquest acolliment. Aquesta conscienciació ha set bona per tots, per exemple des de l'AMPA fèiem la botifarrada i ho vam canviar per un pa amb tomàquet amb embotits on hi ha

formatge que tothom en pot menjar. També a nivell de sortides tenir en compte el poder adquisitiu de les persones, no només pels immigrants sinó pel moment actual de crisi doncs s'ha adaptat aquestes sortides a la situació. Penso que aquesta conscienciació és un aspecte molt important.

9) Penses que encara que només sigui una salutació a fora l'escola és un gran pas?

Itan! els canvis de primària es donen a secundària. A secundària entren a l'adolescència, hi ha molts nens marroquins que venen a jugar a casa amb el meu fill i ell ho veu d'una manera normal. Això es consolida en els inicis, i més endavant tindran unes tendències o unes altres, però ell ja ha viscut la multiculturalitat i això afavoreix que afavoreixi aquesta multiculturalitat en un futur. Ells viuran tota la vida amb aquesta multiculturalitat, aquesta separació per països s'ha acabat llavors no te sentit pensar que hem de viure separats i això s'ha d'educar el dia a dia amb els valors que transmet l'escola i sumats amb els de casa.

10) Les mares des de que assisteixen els tallers tenen més interès aprendre el català?

Els procés migratori sovint, la majoria de casos, són per necessitat i saben que elles no poden tornar allà. El català per elles és una necessitat, és un acció obligatòria per sobreviure. Elles marxen per millorar i a més l'escola es necessària pels seus fills, moltes d'elles no han pogut anar-hi, i estan molt interessades en l'escola perquè els seus fills tinguin un futur millor. A més aquí la comarca quan volen buscar feina el primer que se'ls hi demana és el català.

11) Que consideres dels cursos de normalització lingüística, són més rígids que els que feu les entitats civils?

Mmm.....(pensa) és que normalització lingüística parteix de la igualtat i això no és així hi ha una realitat de dones molt complexes. Moltes d'elles tenen fills i en els cursos de normalització no hi poden assistir amb els nens. A més totes tenen uns ritmes molt diferents, hi ha mares molt espavilades i aprenent ràpidament en aquestes ja les aconsellem que vagin a normalització. Però que l'inici sigui tranquil, ells no s'estressin sens pressió. Costa molt aprendre una idioma, per elles i per nosaltres. I així elles

poden venir i anar fent tranquil·lament i quan un no se sent castigat perquè no ho aprèn es fa amb més gust. Elles van fent. Per exemple, només hi ha una mare que sap dir “Hola, com estàs?”, i ella ja està contenta perquè rep respostes càlides de la resta de l'entorn.

12) Que es faci en a la mateixa escola dels nens afavoreix un ambient més acollidor?

Entre elles es coneixen molt i fan classes de català amb les amigues, sovint sembla que es trobin per fer el cafè, però en català. En canvi, a normalització se senten soles i això porta timidesa i que no vulguis participar, o sigui parlar. En canvi aquí riuen i no tenen por a equivocar-se. Elles no necessiten una acadèmia sinó un lloc on poder parlar.

Moltes gràcies Laura per la teva atenció.

No dona de res, torna quan vulguis als tallers.